

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"
Directorul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca

Tatiana Vișniovaia
10 septembrie 2018

Curriculum la disciplina

F.03.O.012 Bazele dreptului constituțional

Specialitatea

Jurisprudență 42110

Calificarea

Grefier 341105

2018

Aprobat:

La sesiunea Consiliului Profesorial al Colegiului "Mihai Eminescu" din Soroca din 10 septembrie 2018

Director

Vișniovaia Tatiana

Autor:

Tanas Diana

grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Recenzent:

Curtea de Apel din Chișinău, judecător Ion Țurcan

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	4
IV. Administrarea disciplinei.....	5
V. Unitățile de învățare	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor	8
VIII. Lucrările practice recomandate	9
IX. Sugestii metodologice	9
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	11
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	14

I. Preliminarii

Această disciplină are ca sarcină familiarizarea și formarea deprinderilor elevilor în ceea ce privește bazele organizării de stat, principiile constituționale privind statutul juridic al persoanei, sistemul electoral, modul de organizare și funcționare a sistemului autorităților publice în țară pentru protecția și garantarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului.

Scopul unității de curs dat consistă în: transmiterea de cunoștințe bogate privind evoluția instituției statului, cunoașterea conținutului Constituției Republicii Moldova, a altor acte normative la compartimentul dat și formarea deprinderilor practice de a aplica corect actele normative în diverse situații concrete, de a găsi soluțiile juste.

Pentru studierea cu succes a acestei unități de curs este necesară parcurgerea cu succes a următoarele unități de curs:

- Teoria Generală a Dreptului,
- Controlul actului administrativ.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Programul de studiu la specialitatea Jurisprudență vizează conturarea unui set de competențe în diferite arii de activitate profesională care reclamă instruire economico-administrativă și juridică, cu accent pe activitatea de grefă și secretariat, fie în sfera compartimentului public, fie în cel privat. Instruirea juridică continuă prin studierea Bazele dreptului constituțional.

Disciplina **Bazele dreptului constituțional** este importantă prin promovarea valorilor statului de drept și manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de sistemul de valori inserat în Constituția Republicii Moldova.

Cursul Bazele dreptului constituțional contribuie, la explicarea, analiza și operaționalizarea metodelor, procedeele și proiectelor de organizare a procesului de implementare a studiului teoretic în practică, inclusiv aplicarea corectă a legislației în vigoare.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS 1. Aplicarea fundamentelor teoretice ale științelor administrative, juridice, sociale și economice în activitatea profesională;
- CS 2. Stabilirea reglementărilor constituționale și interpretarea principiului separației puterilor în stat;
- CS 3. Stabilirea elementelor constitutive ale statului;
- CS 4. Actualizarea instituțiilor de drept constituțional în raport cu modificările legislative;
- CS 5. Estimarea mecanismelor și instrumentelor naționale și internaționale de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale.
- CS 6. Cunoașterea sistemului electoral al Republicii Moldova.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	120	30	30	60	Examen	4

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Drept constituțional ca ramură de drept	
UC1. Argumentarea locului și rolului dreptului constituțional în sistemul de drept	<ol style="list-style-type: none"> Noțiunea de drept constituțional ca ramură de drept. Raporturile de drept constituțional și subiecții acestora. Normele de drept constituțional și instituțiile de drept constituțional. Izvoarele dreptului constituțional. Locul și rolul dreptului constituțional în sistemul dreptului.
2. Teoria constituției	
UC2. Argumentarea calității de supremație a Constituției fiind sursa principală a reglementărilor din domeniul politic, juridic, social și economic.	<ol style="list-style-type: none"> Noțiune și esența constituției. Apariția și difuzarea constituției. Conținutul normativ al constituției. Forma și structura constituției. Adoptarea și abrogarea constituției. Revizuirea constituției. Clasificarea constituțiilor. Supremația constituției. Controlul constituționalității.
3. Dezvoltarea Constituției în Republica Moldova	
UC3. Determinarea etapelor principale de dezvoltare a constituției în spațiul teritorial al Republica Moldova.	<ol style="list-style-type: none"> Constituțiile României care au acționat pe teritoriul Republicii Moldova. Constituțiile socialiste care au acționat pe teritoriul Republicii Moldova. Dezvoltarea constituțională în perioada 1989-prezent.
4. Bazele organizării de stat	
UC4. Argumentarea poziției statului ca o necesitate exterioară față de societatea civilă, manifestată ca instrument suprem de conducere socială.	<ol style="list-style-type: none"> Noțiune și esența statului. Elementele statului. Caracteristicile statului. Forma de guvernământ. Forma structurii de stat. Regimul politic.

5. Cetățenia Republicii Moldova	
UC5. Explicarea importanței instituției cetățeniei pentru stat.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiune și trăsăturile cetățeniei Republicii Moldova. 2. Principiile cetățeniei Republicii Moldova. 3. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova. 4. Pierderea cetățeniei Republicii Moldova. 5. Procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova. 6. Pluralitatea de cetățenii.
6. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale omului în Republica Moldova	
UC6. Determinarea importanței cunoașterii drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiune de drepturi și libertăți fundamentale. 2. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale. 3. Îndatoririle fundamentale. 4. Statutul juridic al cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova.
7. Sistemul electoral în Republica Moldova	
UC7. Explicarea modului de desfășurare a alegerilor parlamentare și locale în Republica Moldova.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și importanța alegerilor. 2. Principiile dreptului electoral. 3. Modalități de scrutin. 4. Procesul electoral. Autorități electorale, circumscripții și secții de votare. 5. Referendumul republican.
8. Parlamentul Republicii Moldova	
UC8. Argumentarea rolului Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și funcțiile Parlamentului. 2. Atribuțiile Parlamentului Republicii Moldova. 3. Structura și organizarea internă a Parlamentului Republicii Moldova. 4. Statutul deputatului în Parlament. 5. Funcționarea Parlamentului Republicii Moldova.
9. Autoritatea judecătorească	
UC11. Evaluarea rolului puterii judecătorești pentru societate în edificarea statului de drept.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiune și funcțiile autorității judecătorești în Republica Moldova. 2. Statutul judecătorilor. 3. Principii constituționale privind organizarea instanțelor judecătorești. 4. Principii constituționale privind înfăptuirea justiției.
10. Curtea Constituțională	
UC12. Argumentarea importanței activității Curții Constituționale în Republica Moldova.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova. 2. Statutul judecătorului Curții Constituționale. 3. Atribuțiile Curții Constituționale. 4. Exercițarea jurisdicției constituționale.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Drept constituțional ca ramură de drept	10	4	2	4
2.	Teoria constituției	8	2	2	4
3.	Dezvoltarea constituției în Republica Moldova	10	2	4	4
4.	Bazele organizării de stat	12	4	4	4
5.	Cetățenia Republicii Moldova	14	4	2	8
6.	Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale omului în Republica Moldova	12	2	2	8
7.	Sistemul electoral în Republica Moldova	14	2	4	8
8.	Parlamentul Republicii Moldova	12	4	4	4
11.	Autoritatea judecătorească	14	2	4	8
12.	Curtea Constituțională	14	4	2	8
	Total	120	30	30	60

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de realizat	Modalități de evaluare	Termen de realizare
1. Drept constituțional ca ramură de drept			
Corelația dreptului constituțional cu alte ramuri de drept.	Comunicare Locul științei dreptului constituțional și corelația acesteia cu alte științe.	Prezentarea în plen (ținând cont de aspectul persuasiv al comunicării, argumentarea plauzibilă).	Săptămâna 2
2. Teoria constituției			
Supremația Constituției	Scrisoare reflexivă "Constituția este legea fundamentală a unui stat".	Prezentarea argumentată, bazată pe prevederile legale.	Săptămâna 3
3. Dezvoltarea constituției în Republica Moldova			
Constituția RM – caracteristica generală	Schemă logică -Forma, clasificarea și structura Constituției	Prezentarea schemei conform criteriilor	Săptămâna 4
4. Bazele organizării de stat			
Elementele statului.	Discurs Elementul personal – națiunea – reprezintă unul din elementele statului. Explicați necesitatea elementului personal în calitate de element al statului.	Prezentarea persuasivă în plen	Săptămâna 6
Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană	Sondaj de opinie Viitorul RM în cadrul comunității europene. Pro sau Contra.	Prezentarea în grup	Săptămâna 8
5. Cetățenia Republicii Moldova			
Dobândirea și pierderea cetățeniei Republicii Moldova	Spețe problematizate -privind procedura de dobândire a cetățeniei; -procedura de pierdere a cetățeniei.	Prezentarea în perechi a spețelor	Săptămâna 10
6. Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale omului în Republica Moldova			

Principiile aplicabile drepturilor și libertăților fundamentale	Proiect de grup Principiul prezumției de nevinovăție.	Prezentarea de grup a proiectului	Săptămâna 11
7. Sistemul electoral în Republica Moldova			
Desfășurarea campaniei electorale în cadrul alegerilor parlamentare și locale.	Colaj video -aspecte documentaristice; -analiza mesajelor din cadrul campaniei electorale; -mesaje pre-electorale și post-electorale.	Prezentarea colajelor și argumentarea temeinică a selecției	Săptămâna 12
8. Autoritatea judecătorească			
Aspecte privind activitatea Autorității Judecătorești în cadrul RM	Referat „Consiliul Superior al Magistraturii – organ al autoadministrării judecătorești”.	Prezentarea structurată a referatului	Săptămâna 14
9. Curtea Constituțională			
Exercitarea jurisdicției constituționale	Fișă de documentare Rolul Curții Constituționale în sistemul autorităților publice, procedura de exercitare a jurisdicției constituționale.	Prezentarea temeinică - Acte legislative; - Regulamente.	Săptămâna 15

VIII. Lucrări practice recomandate

- Sondaj de opinie** - Viitorul RM în cadrul comunității europene. Pro sau Contra.
- Colaj video** -aspecte documentaristice; -analiza mesajelor din cadrul campaniei electorale; -mesaje pre-electorale și post-electorale.

IX. Sugestii metodologice

În cadrul activităților organizate la ore, elevii și cadrele didactice utilizează practic diverse strategii de învățare, menite să formeze competențe de comunicare eficientă, de creare a unor relații de succes, de explorare a resurselor personale și a carierei. Procesul didactic se focalizează atât pe asimilarea de cunoștințe și abilități specifice disciplinei, cât și pe folosirea mecanismelor învățării conștiente și eficiente, pe care elevii să le aplice și în diferite contexte de viață, nu doar în cadrul școlii, ci și în soluționarea problemelor comunității. Aceasta va contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare.

Ansamblul metodelor și procedeele didactice, utilizate în procesul realizării disciplinei Bazele dreptului constituțional, include metode bazate pe memorare și reproducere, modificate și completate în funcție de obiectivele propuse; metode axate pe clasificare și enumerare, dar și metode interactive (orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, spre inițiativă, inventivitate și creativitate etc.).

Competențele specifice disciplinei Bazele dreptului constituțional sunt orientate spre stimularea abilităților de învățare permanentă, în scopul dezvoltării personale și integrării în viața socială activă. Procesul educațional este determinat de principiile implicării active, ale centrării pe elev. Considerarea elevului ca subiect al învățării și orientarea spre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării, printre care: utilizarea unor **metode active: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin cooperare, studiul de caz, simularea, jocul de roluri, analiza, realizarea de portofolii, asaltul de idei, exercițiul, dialogul, conversația dirijată sau liberă, chestionarul conversația euristică, discuția dirijată, prezentarea, dezbateră, elaborarea și implementarea proiectelor** etc. Utilizarea eficientă a metodelor active va contribui la promovarea tehnologiei didactice centrate pe experiențe de învățare, adică pe competențe integratoare.

Alegerea metodelor este condiționată de obiectivele operaționale ale lecției, subiectul, conținutul, mijloacele disponibile, specificul și motivația contingentului de elevi, competențele, inspirația și creativitatea profesorului și ale elevilor.

Îmbinarea judicioasă a metodelor, procedeele și formelor de predare-învățare este o condiție indispensabilă de realizare a scopului principal și a competențelor specifice ale disciplinei.

Metodele și tehnicile recomandate în activitatea didactică la lecțiile de Bazele dreptului constituțional sunt cele care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la promovarea învățării prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate prin munca în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Astfel, elevii, din „singuratici care învață”, pot deveni „colegi care învață împreună”, atingând niveluri performanțe ale competenței academice în cadrul grupului și ca membrii a echipelor.

Strategia didactică devine instrumentarul ce realizează conexiunea efortului profesorului și elevului în vederea realizării finalităților doar într-un context educațional favorabil, pe care trebuie să-l creeze profesorul.

Putem vorbi însă de metode care predispun la o implicare mai activă a elevilor (de exemplu, metode active și interactive); de mijloace ce contribuie la formarea unor abilități de utilizare a tehnologiilor moderne; de îmbinarea diverselor forme de activitate didactică (individual, în grup, frontal) și diverse forme de organizare. În contextul celor expuse constatăm că alegerea de către profesor a elementelor tehnologiei didactice și încadrarea lor într-o strategie ține de competența și măiestria profesorului, de capacitatea cadrului didactic de a stabili conexiunea funcțională dintre aspectele obiective ale procesului de învățămînt (prevederile curriculare, criteriile de selectare a conținuturilor, principii de organizare metodică a procesului didactic) și aspectele subiective (condițiile reale de desfășurare a activităților de învățare, contingentul de elevi etc.).

- **Activitatea frontală** reprezintă forma de organizare a procesului didactic care restructurează corelația funcțională subiect-obiect (profesor-elev), astfel încât profesorul îndrumă și conduce activitatea tuturor elevilor din clasă. Activitatea frontală se realizează în cadrul tuturor formelor de organizare a procesului educațional, dar este predominantă în cadrul conferințelor, meselor rotunde, excursiilor, vizitelor etc.
- **Activitatea în grup** reprezintă o formă de organizare a procesului didactic care structurează corelația funcțională subiect-obiect la nivelul unor microcolectivități din cadrul unui grup de elevi (clasă de elevi, membri ai unui cerc etc.). Este o formă indispensabilă oricărei activități cu scop didactic, dar specifică pentru consultații cu scop de recrutare, stimulare, dezvoltare; vizite în grupuri mici, concursuri etc.

- **Activitatea individuală** reprezintă forma de organizare a procesului didactic care structurează relația funcțională subiect-obiect la nivelul unor raporturi directe, nemijlocite, realizate între profesor și elev.

Activitățile elevilor după gradul de intervenție al cadrului didactic pot fi:

- ▶ **dirijate** (profesorul stabilește etapele de lucru, urmărește și coordonează activitatea elevilor, oferă informații);
- ▶ **semidirijate** (acordă lămuriri pe parcurs, orientează și ghidează elevii prin conversație sau cu ajutorul fișelor de lucru desfășurarea unui experiment);
- ▶ **independente** (elevii vor desfășura activități independente ce nu solicită intervenția cadrului didactic – observarea independentă a unor fenomene, rezolvarea unor exerciții, efectuarea unor experimente).

După tipul de sarcină, activitățile elevilor pot fi:

- ▶ **sarcini frontale:** toți elevii clasei rezolvă aceleași aplicații, ascultă expunerea sau urmăresc demonstrația profesorului;
- ▶ **sarcini diferențiate:** cu grade de dificultate diferite, ce pot fi rezolvate pe grupe sau individual, lucrări experimentale diferite pentru fiecare grupă, exerciții sau probleme diferite pentru fiecare elev;
- ▶ **sarcini individualizate** (personalizate), care țin cont de potențialul de învățare al fiecărui elev.

Pentru evaluarea randamentului școlar, profesorul va utiliza diverse metode și tehnici de evaluare ca:

- Chestionarea frontală;
- Chestionarea individuală;
- Expunerea
- Lucrare de evaluare
- Testarea ;
- Eseul;
- Proiectul;
- Portofoliul
- Examenul

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea este o activitate de autoreglare atât pentru elevi, cât și pentru profesori, în perspectiva obținerii unor performanțe superioare. Oricare ar fi obiectivele imediate ale sale, evaluarea trebuie să susțină și să stimuleze activitatea de predare-învățare. Ea facilitează reglarea activității profesionale, oferind informații despre calitatea predării, despre modul în care a fost realizat conținutul instruirii, despre accesibilitatea acestuia, despre valoarea tehnologiilor de predare.

Structura actului evaluativ este analizată în viziune sistemică și cuprinde următoarele trei etape:

- verificarea,
- măsurarea,
- notarea.

Integrarea reușită a evaluării în contextul procesului educațional rezidă în elaborarea strategiei de evaluare ca parte componentă a strategiei didactice.

Nr. crt	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă; • Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific; • Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor; • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a; • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei; • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei; • Adecvarea la conținutul surselor primare; • Coerența și logica expunerii; • Utilizarea dovezilor din sursele consultate; • Gradul de originalitate și de noutate; • Nivelul de erudiție; • Modul de structurare a lucrării; • Justificarea ipotezei legate de tema referatului; • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare;
2.	Eseu	<ul style="list-style-type: none"> • Abilitatea de a evoca, organiza și integra ideile; • Structurarea logică a conținutului; • Capacitatea de analiză, comparație, sinteză; • Interpretarea proceselor, fenomenelor și evenimentelor juridice; • Utilizarea limbajului de specialitate; • Folosirea surselor; • Utilizarea argumentelor științifice; • Susținerea afirmațiilor prin exemple; • Claritatea prezentării; • Elemente de originalitate în abordarea temei; • Bibliografia și modul de prezentare; • Aparatul critic și modul de utilizare;

		<ul style="list-style-type: none"> • Tehnoredactarea; existența diacriticilor; • Respectarea volumului.
3.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus; • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat; • Corectitudinea lingvistică a formulărilor; • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză; • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz; • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării; • Aprecierea critică, judecată personală a el • Punerea în evidentă a subiectului, problematicii și formularea. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației; • Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor; • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului; • evului; • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus; • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat; • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumire unitate de curs	Mijloace recomandate
Drept constituțional	<ul style="list-style-type: none"> - Calculatoare portabile (laptop, notebook); - Proiector; - Planșe; - Postere; - Manuale; - Culegeri de acte normative.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	A. Arseni. <i>Drept constituțional și instituții politice</i> Vol. I, Chișinău 2005	Biblioteca
2.	Teodor Cârnaț. <i>Drept constituțional</i> . Editura "Prin - Caro" SRL. Chișinău, 2010.	Biblioteca
3.	Ion Guceac. <i>Evoluția constituționalismului în Republica Moldova</i> . Academia de Poliție "Ștefan cel Mare". Chișinău, 2000.	Biblioteca
4.	Ioan Muraru: <i>Drept constituțional și instituții politice</i> , Editura ACTAMI, București, 1995, vol. I-II	Biblioteca
5.	Ion Guceac, <i>Curs elementar de drept constituțional</i> , Chișinău 2004, V. I-II.	Biblioteca
6.	Tudor Drăganu: <i>Drept constituțional și instituții politice</i> , Editura: Lumina Lex, București, 1998, vol. I-II.	Biblioteca
7.	www.gov.md www.parlament.md www.lex.justice.md www.presidente.md www.alegeri.md www.constcourt.md/	Internet